

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

MESLEKİ HAKLARIMIZA SAHİP ÇIKIYORUZ!

KONU: ZEMİN VE TEMEL ETÜT HİZMETLERİ İLE 2/3466 ESAS NUMARALI
TAPU KANUNU TEKLİFİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

ÇAĞRIMIZ!

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası'nın temel sorumluluklarından biri; kamu yararını esas alan, bilimsel ve teknik ilkelere dayalı mühendislik hizmetlerinin korunması ve geliştirilmesidir. Özellikle deprem gerçeğiyle yaşayan ülkemizde, yapı güvenliğinin ilk ve en önemli aşamalarından biri olan zemin ve temel etüt hizmetleri; yalnızca teknik bir süreç değil, doğrudan can ve mal güvenliğiyle ilişkili kamusal bir sorumluluk alanıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen ancak henüz Sayın Cumhurbaşkanımızın onayına sunulma aşamasında bulunan 2/3466 Esas Numaralı Tapu Kanunu Teklifi kapsamında yer alan düzenlemeler; zemin ve temel etüt hizmetlerinin yürütülmesi, denetlenmesi ve mesleki faaliyetlerin icrası bakımından ciddi sakıncalar barındırmaktadır. Teklifin mevcut hali; yıllardır kamu adına hizmet üreten serbest çalışan jeoloji mühendislerinin mesleki haklarını sınırlandırmakta, mühendislik hizmetlerinde tekelleşme riskini artırmakta ve bilimsel denetim yerine idari kontrol anlayışını güçlendirmektedir.

Oysa afet risklerinin azaltılması, sağlıklı kentleşmenin sağlanması ve güvenli yapı üretimi; ancak bağımsız, bilimsel ve kamu yararını esas alan mühendislik hizmetleriyle mümkündür. Zemin ve temel etüt süreçlerinde yapılacak en küçük hata dahi telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açabilmektedir. Bu nedenle konu yalnızca bir meslek alanı tartışması değil; doğrudan toplum güvenliği, kamu yararı ve anayasal çalışma hakkı meselesidir.

Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Milletvekilleri,

2/3466 Esas Numaralı Tapu Kanunu Teklifi kapsamında zemin ve temel etüt hizmetlerine ilişkin düzenlemeler Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmiş, ancak henüz Cumhurbaşkanınca imzalanarak yürürlüğe girmemiştir.

Teklifin mevcut hali; Jeoloji Mühendisliği mesleğimizi kamu yararı çerçevesinde serbestçe icra edebilme, kamu yararını esas alan bilimsel ve teknik denetim ile kamu güvenliği açısından önemli riskler taşımaktadır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak; meslek alanlarımızı, kamu yararını ve bilimsel mühendislik hizmetlerini savunma sorumluluğumuz doğrultusunda hazırladığımız bu değerlendirme ve çözüm önerilerini kamuoyunun, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin dikkatine saygıyla sunuyoruz.

MECLİS GENEL KURULU'NCA KABUL EDİLEN TEKLİFİN MEVCUT HALİNİN YARATABİLECEĞİ RİSKLER

- Jeoloji Mühendisliği mesleğinin kamu yararı çerçevesinde serbestçe icra edilebilmesine sınırlamalar getirmektedir.
- Bir ilde kurulacak kuruluş sayısına getirilen kota düzenlemesi ile tekelleşme, rekabetin azalması ve niteliksiz mühendislik hizmetlerinin ortaya çıkması söz konusu olabilecektir.
- Yaklaşık 70 yıldır kamu adına denetim yapma yetkisi verilen yapı denetim kuruluşlarında yaşanan zafiyetler ve niteliksiz denetim anlayışı, bu alanda da devam edecektir.
- Kamu yararını esas alan bilimsel ve teknik denetim yerine idari kontrol anlayışının güçlenmesi; liyakat yerine kayırmacılığı artıracak, niteliksiz hizmetlerin yaygınlaşmasına neden olacaktır.
- Kuruluş aşamasında getirilen yüksek teminat şartları, ağır yaptırımlar ve meslekten men riski; özellikle genç mühendislerin bu alanda faaliyet göstermesini engelleyecek, binlerce meslektaşımızın işsiz kalmasına yol açacaktır.
- Olası afetler karşısında niteliksiz mühendislik hizmetleri nedeniyle kamunun can ve mal güvenliğinde oluşabilecek riskler daha da büyüyecektir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

- Zemin etütlerinin yerinde denetimini esas alacak ve kamu yararı çerçevesinde bağımsız denetim kuruluşları vasıtasıyla gerçekleştirilecek bir sistem kurulmalıdır.
- Anayasamızın 48 ve 49'uncu maddeleri esas alınarak kişilerin serbestçe mesleklerini icra etmelerine engel olacak düzenlemeler yerine, 6235 sayılı Kanun ile getirilen Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) sistemi korunmalıdır.
- Yapı denetim sistemi, zemin etütlerinin yerinde denetimini de kapsayacak şekilde genişletilmeli; fenni mesuliyet sistemi ile kamu adına denetim süreçleri güçlendirilmelidir.
- Arazi çalışmaları, sondajlar, yerinde ve laboratuvar deneylerinin denetim süreçleri güçlendirilmeli; denetim süreci içerisinde yer alan personelin niteliği ve kapasitesi artırılmalıdır.
- Kamunun sağlığı, güvenliği ve refahının artırılması amacıyla; planlama, yapı üretim ve denetim süreçlerinde görev alan teknik personelin bilgi, deneyim ve uzmanlık düzeyi yükseltilmelidir.
- Yaptırımlar ölçülü, hukuki güvenceye dayalı ve mesleki faaliyetleri ortadan kaldırmayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Denetim süreçlerinde afet risk azaltma odaklı bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir.

ZEMİN ETÜTLERİNDE YAPILACAK EN KÜÇÜK HATA DAHİ DOĞRUDAN YAPI GÜVENLİĞİNİ ETKİLEMekte; CAN VE MAL KAYIPLARINA NEDEN OLABİLMEKTEDİR.

Teklifin mevcut haliyle yasalaşması durumunda, kamunun sağlığı, güvenliği ve refahını doğrudan etkileyen zemin etüt çalışmaları; bilimsel ve teknik esaslardan uzak, yeterli bağımsız denetim mekanizmaları olmaksızın yürütülmeye devam edecektir. Ayrıca jeoloji mühendislerinin anayasal hakları olan kendi mesleğini serbestçe icra etme yetkileri sınırlandırılacak, sözleşme yapma hürriyetleri kısıtlanacaktır. Bu durum **Anayasa'nın 10, 48 ve 49'uncu maddelerinde** güvence altına alınan eşitlik, çalışma ve sözleşme özgürlüğü ilkeleriyle açıkça çelişmektedir.

Anayasaya aykırı olduğu değerlendirilen söz konusu kanun teklifinin özellikle **21, 22, 23 ve 24'üncü maddelerinin** yeniden değerlendirilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iade edilmesini saygıyla arz ederiz.

**TMMOB
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU**